

PYTANIA DO EGZAMINU PRZED BIERZMOWANIEM.

1. Co to jest religia?

Religia jest to łączność człowieka z Panem Bogiem. (Osobowa więź stworzenia ze Stwórcą).

2. Jaką religią jest religia katolicka?

Religia katolicka jest religią objawioną przez Boga.

3. Czy w człowieku może istnieć pragnienie Boga?

Tak. Ponieważ Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo i wpisał w jego serce pragnienie poznania Go.

4. W jaki sposób człowiek może poznać Boga przy pomocy rozumu?

Patrząc na piękno stworzonego świata – człowiek może odkryć prawdę o Bogu który ten świat stworzył – jest to tzw. Objawienie naturalne (przez przyrodę - naturę człowiek poznaje ślady Bożej obecności. Właściwie cały wszechświat jest takim jednym wielkim śladem, który człowiek stopniowo z wielkim wysiłkiem poprzez naukę próbuje poznawać).

O OBJAWIENIU BOŻYM

5. Co to jest objawienie Boże?

Objawienie Boże to pełne miłości zwracanie się Boga do człowieka jako istoty, która może go zrozumieć i może mu odpowiedzieć przez wiarę w Niego. To stopniowe ukazywanie się Boga człowiekowi. Rozpoczęło już w raju i od tego czasu Bóg ciągle objawiał się popadającemu w grzechy człowiekowi aby wezwać go do nawrócenia i ukazać drogę do życia wiecznego.

6. Czy objawienie Boże jest już zakończone?

Tak. Bóg w sposób pełny i ostateczny objawił się w swoim synu. Jezusie Chrystusie. Kościół który otrzymał Ducha Świętego, wciąż wnika w znaczenie tego Objawienia by je lepiej zrozumieć i przyjąć.

7. Co to są objawienia prywatne?

Są to objawienia przekazywane przez pewne osoby jak np. św. Faustyna Kowalska. Nie dodają one i nie mogą dodać niczego nowego do Bożego Objawienia. Pomagają jednak w lepszym przeżywaniu wiary. Muszą być uznane i zatwierdzone przez Kościół.

Przekazywanie Objawienia Bożego – Tradycja apostołska oraz Pismo Święte.

8. W czym zawiera się wszystko, co Pan Bóg objawił?

To wszystko, co Pan Bóg objawił, zawiera się w Piśmie św. i Tradycji.

9. Co to jest Tradycja apostołska?

Jest to przekazywanie od początków chrześcijaństwa nauki Jezusa przez przepowiadanie, świadectwo, kult i natchnione pisma. To wszystko, czego apostołowie nauczyli się od Jezusa i od Ducha Świętego, przekazali swoim następcom – biskupom, zaś ci swoim następcom, również biskupom. Ten stan trwa w Kościele do dzisiaj.

Tradycja jest to żywy przekaz wiary.

10. Co to jest depozyt wiary?

- Są to treści zawarte w Piśmie Świętym i Tradycji. Treści te są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się przenikają. Depozyt wiary został przekazany przez apostołów całemu Kościołowi. Musi być strzeżony by nie był błędnie odczytywany.

11. Kto i dlaczego strzeże depozytu wiary?

Depozytu wiary strzeże Nauczycielski Urząd Kościoła: Biskup Rzymu (papież), oraz biskupi z całego świata którzy trwają w jedności z papieżem.

12. Co to jest Pismo Święte.?

Pismo Święte to słowo Boże, którego Autorem jest sam Bóg.

13. Kto spisał Pisma Święte.?

Dokonałi tego wybrani ludzie, pod natchnieniem Ducha Świętego.

14. Co to jest *kanon* Pisma Świętego?

Kanon Pisma Świętego to ustalona, kompletna lista wszystkich 73 Ksiąg Pisma Świętego.

15. Jak dzieli się Pismo Święte?

Pismo św. dzieli się na Stary Testament, który zawiera 46 ksiąg, oraz Nowy Testament zawierający 27 ksiąg. Pomimo tego podziały Pismo Święte stanowi jedność, ponieważ Stary Testament przygotowuje Nowy, zaś Nowy jest wypełnieniem Starego i obydwie się wzajemnie wyjaśniają.

16. Co jest przewodnią myślą Pisma św.?

Przewodnią myślą Pisma św. jest Boży plan zbawienia ludzkości.

17. Co zawiera Stary Testament?

Stary Testament zawiera historię zbawienia od stworzenia świata do narodzenia Pana Jezusa.

Zawiera:

I. Księgi historyczne Prawo a jest to Pięcioksiąg Mojżesza czyli

1. Księga Rodzaju (Rdz)
2. Księga Wyjścia (Wj)
3. Księga Kapłańska (Kpł)
4. Księga Liczb (Lb) –
5. Księga Powtórzonego Prawa (Pwt)

II Pozostałe księgi historyczne.

III Księgi mądrościowe (dydaktyczne.)

IV Księgi prorockie: (Prorocy więksi i Prorocy mniejsi).

18. Co zawiera Nowy Testament?

Nowy Testament mówi nam przede wszystkim o Jezusie Chrystusie.

Tworzą go 4 Ewangelie (Mateusza, Marka, Łukasza i Jana),

Następnie Nowy Testament opisuje również początki Kościoła. Wśród pozostałych ksiąg Nowego Testamentu są Dzieje Apostolskie św. Łukasza, 14 listów św. Pawła, 7 listów innych Apostołów oraz Apokalipsa, czyli Objawienie św. Jana.

19. Jaką funkcję pełni Pismo Święte w życiu Kościoła?

Ponieważ nieznaną jest Pisma Świętego jest nieznaną Chrystusa, dlatego każdy Chrześcijanin powinien je czytać. Lektura Pisma Świętego jest umocnieniem wiary oraz pokarmem dla duszy, kształtującym życie duchowe człowieka.

Człowiek odpowiada Bogu.

20. W jaki sposób człowiek odpowiada Bogu?

Człowiek odpowiada Bogu przez wiarę w Niego.

21. Co to jest wiara?

Zdolność przyjęcia prawdy.

Dla chrześcijanina

Wiara to cnota nadprzyrodzona dzięki której człowiek może przyjąć Prawdę objawioną o Bogu.

22. Co to znaczy wierzyć?

Wierzyć to znaczy całkowicie zaufać Bogu i uznać całą prawdę, którą o sobie objawił, a którą Kościół do wierzenia podaje. Wiara jest łaską, czyli bezinteresownym darem Boga i wolną odpowiedzią człowieka.

23. Jaka powinna być wiara?

Ponieważ wiara jest do zbawienia koniecznie potrzebna, powinna być:

- a) rozumna – czyli świadomie powierzam się Bogu;
- b) pewna – czyli oparta na samym słowie Boga;
- c) wolna- czyli dobrowolna, pełna miłości odpowiedź dana Bogu

24. Czy należy wyznawać wiarę we wspólnotę.

Tak, ponieważ ma ona wymiar nie tylko osobisty, ale również wspólnotowy, wynikający z przynależności do Kościoła założonego przez Jezusa Chrystusa i uświęcanego przez Ducha Świętego.

Wyznanie wiary chrześcijańskiej.

25. Czy istnieją formuły określające naszą wiarę?

Tak. Jest to np. *Symbol apostolski* zwany również *Składem apostolskim* zawierający 12 artykułów. Modlitwą tą rozpoczynamy pacierz lub *Różaniec*. W kościele po kazaniu (homilli) w niedzielę i uroczystości mówimy *Credo* - czyli *Symbol Nicejsko -Konstantynopolitański*.

26. Dlaczego modlimy się Składem apostolskim lub Credo?

Ponieważ określają one to wszystko, w co wspólnie wierzymy.

NAJWAŻNIEJSZE PRAWDY WIARY

27. Powiedz Skład Apostolski.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi. I w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego - stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty kościół powszechny, Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

28. Powiedz 6 prawd wiary.

- 1) Jest jeden Bóg.
- 2) Bóg jest Sędzią sprawiedliwym, który za dobre wynagradza, a za złe karze.
- 3) Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.
- 4) Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.
- 5) Dusza ludzka jest nieśmiertelna.
- 6) Łaska Boża jest do zbawienia koniecznie potrzebna.

29. Jaka jest najważniejsza prawda wiary?

Najważniejsza prawda wiary jest ta, że Pan Bóg istnieje.

30. Skąd wiemy, że Pan Bóg istnieje?

O istnieniu Pana Boga wiemy:

- 1) z istnienia świata i wielkiego ładu na świecie,
- 2) z przekonania wszystkich ludów
- 3) z własnego sumienia,
- 4) z Objawienia Bożego.

31. Jaka jest centralna tajemnica wiary i życia chrześcijańskiego?

Bóg jest w trzech Osobach. Jest to Trójca Święta: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.

32. Czy można poznać tajemnicę o Trójcy Świętej tylko rozumem?

Tej tajemnicy nie można poznać tylko rozumem. Tę tajemnicę objawił nam Pan Jezus i potrzebna jest łaska wiary aby ją przyjąć.

33. W jaki sposób Kościół naucza prawdy o Trójcy Świętej?

Trzy Osoby Boskie są jednym Bogiem, ponieważ mają taką samą naturę. (Zarówno Ojciec, Syn jak i Duch Św. są tym samym Bogiem.

Osoby Boskie różnią się między sobą pochodzeniem:

- Bóg Ojciec nie pochodzi od nikogo
- Syn Boży został zrodzony z Boga Ojca,
- Duch Święty pochodzi od Boga Ojca i Syna Bożego

Wierzę w jednego Boga w trzech Osobach.

26. Kim jest Bóg?

Bóg jest Miłością, Duchem nieskończenie doskonałym, Stwórcą nieba i ziemi.

27. Jakie są przymioty Boga?

Na podstawie Pisma Świętego możemy powiedzieć, że Bóg jest:

28. Kto to jest Pan Bóg?

Pan Bóg jest to Duch nieskończenie doskonały, Stworzyciel nieba i ziemi (To Pan, Król, Sędzia, ale także dobry i miłosierny Ojciec).

29. Co to znaczy, że Pan Bóg jest Duchem nieskończenie doskonałym?

Pan Bóg jest Duchem nieskończenie doskonałym, tzn. że posiada wszystkie możliwe doskonałości.

30. Co to znaczy, że Pan Bóg jest duchem?

Pan Bóg jest Duchem, tzn. że jest niewidzialny, nieśmiertelny, nie ma ciała, a ma rozum i wolną wolę.

31. Co to jest Trójca Święta?

Jednego Boga w trzech Osobach Boskich (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty) nazywamy Trójcą Przenajświętszą.

32. Jakie przymioty posiada Pan Bóg?

Pan Bóg jest:

- a) wieczny - zawsze był, jest i będzie,
- b) wszechmocny - wszystko co może czynić, co chce,
- c) niezmienny - zawsze jest ten sam,
- d) najmądrzy - wszystko, co robi, jest mądre i dobre,

33. Dlaczego Pana Boga nazywamy Stworzycielem?

Pana Boga nazywamy Stworzycielem, ponieważ On stworzył, czyli uczynił z niczego cały świat.

34. Na co Pan Bóg stworzył cały świat?

- 1) dla chwały swojej,
- 2) dla dobra i szczęścia stworzeń.

35. Na czym polega Opatrzność Boża?

Bóg rządzi światem i podtrzymuje go w istnieniu. Z miłością i mądrością prowadzi całe stworzenie do jego ostatecznego celu.

36. W jaki sposób człowiek może współpracować z Bożą Opatrznością?

- Poprzez: swoją dobrą pracę, doskonalenie siebie we współpracy z łaską Bożą, przez modlitwę i cierpienie.

37. Jak pogodzić Bożą Opatrzność ze złem i cierpieniem?

Bóg stworzył ludzi jako istoty wolne dlatego mogą one też działać wbrew Bogu i czynić zło. Samo cierpienie i zło moralne są tajemnicą. Przykład Jezusa pokazuje, że z cierpienia i zła (męka i śmierć krzyżowa) Bóg wyprowadza największe dobro (odkupienie świata). Wiara daje nam pewność, że Bóg nie dopuściłby zła, gdyby nie wyprowadził z niego z niego dobra. Ostatecznie poznamy to dopiero w życiu wiecznym

38. Kto to są aniołowie?

Aniołowie są to duchy, które mają rozum i wolną wolę, a nie mają ciała. Pan Bóg stworzył aniołów, aby Mu służyli, oznajmiali Jego wolę ludziom i opiekowali się nimi. Zbuntowanych aniołów nazywamy szatanami.

39. W jaki sposób aniołowie są obecni w życiu Kościoła?

Aniołowie oznajmniają ludziom zamiary Boże oraz ostrzegają ich w niebezpieczeństwach duszy i ciała. Nazywamy ich Aniołami Stróżami. Są też np. i Archaniołowie: Michał, Gabriel, Rafał.

40. Czy wszyscy aniołowie żyją w przyjaźni z Bogiem?

Część z aniołów zbuntowała się wobec Boga i nieodwołalnie odrzuciła Go. Znajdują się w piekle a nazywamy ich złymi duchami, szatanami. Złe duchy robią wszystko by uwikłać ludzi w grzech, odciągnąć od przyjaźni z Bogiem i doprowadzić do wiecznego potępienia.

41. Kto to jest człowiek?

Człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem Boga na ziemi. Stworzonym na obraz i podobieństwo do Stwórcy. Jest to jedna całość ciała i duszy nieśmiertelnej .

42. Co Pismo Święte mówi o stworzeniu człowieka?

Bóg stworzył człowieka. Osobno stworzył mężczyznę i kobietę. Pierwsi ludzie byli równi sobie naturą i godnością. Bóg powołał ich do współżycia i współpracy z Sobą oraz obdarzył wieloma darami.

43. Co człowiek ma dzięki duszy?

Człowiek dzięki duszy ma rozum i dlatego myśli, tworzy, oraz wolną wolę, dzięki której może wybierać między dobrem a złem.

44. Na co Pan Bóg stworzył człowieka?

Pan Bóg stworzył człowieka, aby Pana Boga znał, czcił, kochał i służył Mu, a przez to osiągnął szczęście wieczne.

45. Jakie dary od Boga otrzymali pierwsi rodzice, Adam i Ewa?

Pierwsi rodzice otrzymali od Boga łaskę uświęcającą, udział w życiu samego Boga i dary pozanaturalne: bystry rozum, wolę skłoną do dobrego, nieśmiertelność.

46. Jakimi byli pierwsi ludzie, gdy ich Pan Bóg stworzył?

Pierwsi ludzie byli dziećmi Bożymi, dobrymi i szczęśliwymi.

47. Przez co ludzie utracili dziecięstwo Boże i szczęście?

Dziecięstwo Boże i szczęście ludzie utracili przez nieposłuszeństwo względem Pana Boga, które nazywamy grzechem pierworodnym.

48. Jak nazywamy inaczej grzech pierworodny?

Nazywamy go także grzechem dziedzicznym, bo przechodzi z rodziców na dzieci.

49. Jaki jest skutek grzechu pierworodnego?

- Utrata przyjaźni z Bogiem oraz osłabiona ludzka natura, osłabiony rozum, skłonność do grzechu – czyli pożądlivość, cierpienie i konieczność umierania.

50. Kto z ludzi jest wolny od grzechu pierworodnego?

Najświętsza Maryja Panna, dlatego nazywamy Ją Niepokalanie Poczętą.

51. Co Pan Bóg uczynił, aby ludzie po grzechu pierworodnym mogli otrzymać łaskę i wieczne szczęście?

Pan Bóg ulitował się nad ludźmi i już pierwszym rodzicom obiecał, że ześle im Zbawiciela. Ta zapowiedź nazywana jest *Protoewangelią* – Pierwszą Dobrą Nowiną.

52. W jaki sposób Pan Bóg przygotował ludzi na przyjście Zbawiciela?

Na przyjście Zbawiciela Pan Bóg przygotował ludzi:

- 1) przez wybrany naród izraelski,
- 2) przez proroctwa mesjańskie,
- 3) przez figury mesjańskie.

53. Co to są proroctwa mesjańskie?

Proroctwa mesjańskie są to przepowiednie proroków Starego Testamentu o przyszłym Zbawicielu.

54. Co to są figury mesjańskie?

Figury mesjańskie są to osoby, rzeczy lub zdarzenia ze Starego Testamentu, które mają pewne podobieństwo z życiem i czynami przyszłego Zbawiciela.

55. Kto jest obiecany Zbawicielem świata?

Obiecany Zbawicielem świata jest Jezus Chrystus.

56. Kim jest Jezus Chrystus?

Jezus Chrystus jest Synem Bożym (drugą Osobą Trójcy Świętej), który stał się człowiekiem dla naszego zbawienia.

57. Co oznacza wcielenie Syna Bożego?

Jezus Chrystus z przyjął ciało z Maryi Dziewicy za sprawą Ducha Świętego – aby zbawić i pojednać z Bogiem ludzi słabych i grzesznych

58. Co znaczy imię Jezus Chrystus?

Jezus – Zbawiciel. Chrystus - Mesjasz, Pomazaniec Pański.

59. Kto jest Ojcem, Matką i Opiekunem Pana Jezusa?

Ojcem Pana Jezusa jest Bóg Ojciec, Matką - Najświętsza Maryja Panna, Opiekunem - św. Józef.

60. Dlaczego Maryja jest prawdziwie Matką Bożą?

Maryja poczęła z Ducha Świętego i narodziła Jezusa prawdziwego Boga i prawdziwego człowieka.

61. Dlaczego mówimy o Niepokalanym Poczęciu Maryi?

Ponieważ Bóg uwolnił Ją od grzechu pierworodnego, aby mogła zostać Matką Syna Bożego.

62. Skąd wiemy, że Pan Jezus jest Bogiem?

O tym, że Pan Jezus jest Bogiem wiemy, gdyż:

- 1) powiedział o tym Bóg Ojciec,
- 2) zaświadczyli to Apostołowie,
- 3) wyznał to niejednokrotnie sam Pan Jezus,
- 4) swoje wyznanie potwierdził Pan Jezus cudami, zwłaszcza zmartwychwstaniem.

63. Skąd wiemy, że Pan Jezus jest prawdziwym człowiekiem?

O tym, że Pan Jezus jest prawdziwym człowiekiem, mówią nam:

- 1) Ewangelia św. (bo narodził się z Matki, odczuwał głód, pragnienie, zmęczenie, cierpiał i umarł),
- 2) historycy rzymscy i żydowski (Tacyt, Pliniusz).

64. Co oznacza, że Jezus Chrystus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem?

To określenie oznacza, że w Jezusie Chrystusie są zjednoczone dwie natury: Boska i ludzka. Stał się człowiekiem, naszym bratem podobnym do nas we wszystkim z wyjątkiem grzechu, nie przestając być prawdziwym Bogiem.

65. Gdzie i kiedy narodził się Pan Jezus?

Pan Jezus narodził się w Palestynie, w miasteczku Betlejem, za panowania cesarza rzymskiego Augusta i króla żydowskiego Heroda.

66. Wymień najważniejsze wydarzenia z życia Pana Jezusa.

Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni czterdziestego dnia po narodzeniu, Pokłon Trzech Mędrców ze Wschodu, ucieczka do Egiptu przed gniewem Heroda. Pobyt w Nazarecie do trzydziestego roku życia. Chrzt w Jordanie z rąk Jana Chrzciciela, 3 lata publicznej działalności. Powołanie 12 Apostołów. Ustanowieni~ Kościoła św. Wybór św. Piotra na następcę swego. Śmierć na krzyżu na Górze Kalwaryjskiej w Wielki Piątek o godz. 15. Zmartwychwstanie trzeciego dnia po śmierci w Wielką Niedzielę. Wniebowstąpienie czterdziestego dnia po Zmartwychwstaniu z Góry Oliwnej.

67. Co to jest cud?

Cud jest to nadzwyczajne dzieło widzialne, którego nie może dokonać żadne stworzenie, lecz tylko sam Bóg.

68. Wymień kilka cudów Pana Jezusa.

- 1) Przemienienie wody w wino w Kanie Galilejskiej,
- 2) Rozmnożenie chleba,
- 3) Uzdrawienie paralityka,
- 4) Wskrzeszenie Łazarza,
- 5) Zmartwychwstanie.

69. Wymień kilka przypowieści Pana Jezusa.

- 1) o synu marnotrawnym,
- 2) o miłosiernym Samarytaninie,
- 3) o Dobrym Pasterzu,
- 4) o robotnikach w winnicy,
- 5) o talentach,
- 6) o pszenicy i kłoku.

70. Jakie jest najważniejsze przykazanie Pana Jezusa?

Najważniejszym przykazaniem Pana Jezusa jest przykazanie miłości:

"Będziesz miłował Pana Boga twego z całego serca twego, z całej duszy twojej, ze wszystkich sił twoich, ze wszystkiej myśli twojej, a bliźniego swego jak siebie samego".

Przykazanie to objawił Pan Bóg już w Starym Testamencie.

71. Dlaczego pan Jezus nauczał o królestwie Bożym?

- Aby powołać do niego wszystkich ludzi – zwłaszcza grzeszników pod warunkiem ich nawrócenia i przyjęcia bezgranicznego miłosierdzia Bożego. Jest to królestwo które opiera się na Bożych prawach i jest pewną drogą do zbawienia.

72. Kiedy pan Jezus zapoczątkował i utwierdził królestwo Boże?

Zapoczątkował królestwo Boże na ziemi z chwilą powołania uczniów oraz apostołów. Spośród apostołów wybrał Piotra, któremu przekazał „władzę kluczy”, dał pierwsze miejsce wśród wszystkich apostołów i zlecił szczególną misję strzeżenia wiary i umacniania w niej braci. Apostołowie w imieniu Jezusa realizowali Jego misję nauczania i nawracania ludzi. Ostatecznie Pan Jezus utwierdził królestwo Boże w chwili śmierci na krzyżu. To królestwo zaczyna się realizować w dniu Zesłania Ducha Świętego.

73. Kto dzisiaj realizuje zadanie krzewienia królestwa Bożego?

To zadanie realizuje Kościół pod przewodnictwem papieża i biskupów – następców apostołów, troszczących się, aby nauczanie Jezusa zostało usłyszane, przyjęte i realizowane.

74. Kiedy definitywnie zrealizuje się królestwo Boże?

Królestwo Boże definitywnie zrealizuje się po powtórnym przyjściu Jezusa na ziemię.

75. Co to jest misterium paschalne Jezusa?

Misterium paschalne Jezusa to jego męka, śmierć i zmartwychwstanie dla zbawienia wszystkich ludzi.

76. Dlaczego Pan Jezus umarł na krzyżu?

Pan Jezus wypełnił w ten sposób wolę Ojca, pragnąc pojednać wszystkich ludzi z sobą. Powodem, dla którego Jezus podjął dobrowolnie cierpienie i śmierć na krzyżu, była również jego bezgraniczna miłość do każdego człowieka.

77. Co się stało po śmierci Pana Jezusa?

Po śmierci ciało Pana Jezusa zostało złożone w grobie, a Jego dusza zstąpiła do piekieł, czyli „Krainy zmarłych”, gdzie oczekiwali go wszyscy zmarli. Dołączył do dusz sprawiedliwych, oczekujących na Odkupiciela, które dostąpiły radości oglądania Boga i dla których Jezus otworzył bramy nieba. Dusze niesprawiedliwych tej radości nie dostąpiły i pozostały w piekle.

78. Co oznaczają słowa, że Jezus trzeciego dnia zmartwychwstał?

Oznaczają najważniejszą prawdę naszej wiary, że Jezus trzeciego dnia powstał z grobu i żyje. Jest to fakt historyczny poświadczony przez uczniów.

79. O czym mówi nam zmartwychwstanie Jezusa?

Zmartwychwstanie Jezusa potwierdza prawdę, że Jezus jest prawdziwym Bogiem oraz zapowiada zmartwychwstanie wszystkich ludzi.

80. Na czym polega wniebowstąpienie Pana Jezusa ?

- Jezus wstąpił do nieba jako Bóg i człowiek gdzie siedzi po prawicy Ojca. Jest naszym Panem, który rządzi i wstawia się za nami u Ojca, posyła nam Ducha Świętego, przygotowuje nam miejsce i oczekuje każdego z nas.

81. Kiedy Pan Jezus przyjdzie powtórnie na ziemię ?

Nie znamy daty ani godziny powtórnego przyjścia Pana Jezusa na ziemię. Będzie to dzień ostateczny, o nadejściu którego zapewnił Jezus.

82. Co się stanie w dniu ostatecznym?

W dniu ostatecznym, zwanym końcem świata, Jezus powtórnie przyjdzie na ziemię jako Pan i Sędzia, aby sądzić żywych i umarłych. Będzie to sąd ostateczny. Tych, którzy przyjęli łaskę Jezusa i żyli wg Jego nauki, nagrodzi niebem, zaś tych co za życia odrzucili miłość Bożą i zmarli w stanie grzechu ciężkiego ukarze piekłem. Życie, uczynki i tajemnice serc wszystkich ludzi staną się wtedy jawne.

83. Co się stanie po sądzie ostatecznym?

Wydarzenie sądu ostatecznego zakończy dzieje świata, zaś królestwo Boże, ogłoszone przez Jezusa i kontynuowane w Kościele, definitywnie się zrealizuje. Będzie to królestwo Boże dla zbawionych.

Wierzę w Ducha Świętego.

84. Kim jest Duch Święty?

Duch Święty jest trzecią Osobą Trójcy Świętej. Pochodzi od Ojca i Syna. W Credo wyznajemy, że jest „współistotny Ojcu” oraz „z Ojcem i Synem odbiera uwielbienie i chwałę”.

85. Jak Duch Święty jest nazywany w Piśmie Świętym?

Pismo Święte mówi, że **Duch Święty jest Parakletem, czyli Poczycielem i Duchem Prawdy. Nazywany jest także Duchem Chrystusa, Pana, Boga, Duchem chwały i obietnicy.**

86. Jakie są symbole Ducha Świętego?

- woda żywa (w nawiązaniu do wody, która wypłynęła z boku Chrystusa na krzyżu),
- namaszczenie olejem (sakramentalny znak bierzmowania),
- ogień (przekształca wszystko z czym ma kontakt – płomienie jakby ognia ukazały się nad głowami zebranych w dniu Zesłania Ducha Świętego)
- obłok (w obłoku objawia się chwała Boża),
- włożenie rąk (przez nie udzielany jest dar Ducha Świętego),
- gołębica (zstępuje na Jezusa i spoczywa na Nim podczas chrztu w Jordanie).

Inne symbole to również: łagodny powiew wiatru, ręka, palec, pieczęć.

87. Co wydarzyło się w dniu Pięćdziesiątnicy?

W dniu pięćdziesiątnicy, czyli pięćdziesiąt dni po zmartwychwstaniu – gdy żydzi wspominali otrzymanie dekalogu- Jezus zesłał na zebranych w Jerozolimie Ducha Świętego, aby ich umocnić i uświęcić. Kościół rozpoczął w tym dniu swoją działalność i nauka Jezusa zaczęła się rozszerzać na cały świat.

88. Czego dokonuje Duch Święty w Kościele?

Duch Święty buduje, ożywia i uświęca Kościół. Dzięki Duchowi Świętemu każda osoba która zaczyna należeć do Kościoła w chrzcie świętym odzyskuje godność dziecka Bożego, może żyć w Chrystusie oraz uczestniczyć w życiu Trójcy Świętej. Duch Święty przygotowuje ludzi na spotkanie z Chrystusem, przypomina Jego słowa, otwiera serca i umysły na zrozumienie tajemnicy śmierci i zmartwychwstania Jezusa, działa w sakramentach świętych i umacnia w świadectwie o Jezusie wobec świata. Duch Święty jest również Nauczycielem modlitwy.

89. Kiedy Duch Święty zstępuje na nas?

Duch Święty zstępuje na nas już przy chrzcie św., a w szczególny sposób napędza nas sobą w sakramencie bierzmowania.

O KOŚCIELE ŚWIĘTYM

90. Co oznacza słowo Kościół?

Kościół to wspólnota ludzi z całego świata, którzy przez wiarę i chrzest stają się dziećmi Bożymi i świątynią Ducha Świętego.

91. Kto założył Kościół katolicki?

Kościół katolicki założył Pan Jezus - gromadząc wiernych (nowy lud Boży), wybierając z nich 12 Apostołów i ustanawiając św. Piotra widzialną głową Kościoła.

(Kościół miał już swój początek w odwiecznym zamyśle Bożym. Był przygotowany w Starym Testamencie, gdy Izrael został wybrany na Lud Boży)..

92. Jakich obrazów używa Pismo Święte w odniesieniu do Kościoła?

Są to obrazy zaczerpnięte z tradycji pasterskiej (owczarnia i pasterz), rolnictwa (rola uprawna, winnica, drzewo oliwne), budownictwa (mieszkanie, skała, świątynia) życia rodzinnego (oblubienica, matka, rodzina). Te porównania w prosty sposób opisują tajemnicę Kościoła.

93. Jak inaczej jest nazywany Kościół?

- a) Ludem Bożym – ta nazwa nawiązuje do ludu Bożego w Starym Testamencie, który na Synaju otrzymał Dekalog po wyjściu z niewoli egipskiej. Nowy Lud Boży założył Jezus umierając na krzyżu.
- b) Mistycznym Ciałem Chrystusa – jest to porównanie do organizmu człowieka. Głową tego Mistycznego Ciała jest Jezus Chrystus, członkami - wszyscy ludzie ochrzczeni, zaś duszą jest Duch Święty;
- c) Powszechny Sakrament Zbawienia – ta nazwa oznacza, że Kościół jest dla świata znakiem zbawienia i znakiem jedności otwartym dla wszystkich ludzi.

94. Kto obecnie jest Głową Kościoła?

Niewidzialną Głową Kościoła jest Pan Jezus. Widzialną Głową Kościoła jest Następca św. Piotra czyli Papież w Rzymie, obecnie papież Franciszek.

95. Jaką misję posiada Kościół?

Misją Kościoła – jego głównym zadaniem jest głoszenie prawdy o Jezusie i Jego nauce wszystkim ludziom na całym świecie, aby zbawienie przyniesione przez Jezusa stało się udziałem wszystkich ludzi.

96. Co odróżnia Kościół od innych instytucji?

W Kościele obecna jest rzeczywistość duchowa, Boża obecność i Boże działanie.

97. Jaką władzę dał Pan Jezus Kościołowi św.?

Pan Jezus dał Kościołowi św. potrójną władzę: nauczycielską, kapłańską i pasterską.

98. Jakie cechy posiada Kościół katolicki?

Kościół katolicki posiada następujące cechy: jest jeden, święty, katolicki czyli powszechny i apostołski. Są to znaki prawdziwego Kościoła Chrystusowego.

99. Po czym poznajemy, że Kościół jest jeden?

Kościół jest jeden ponieważ:

- a) ma jednego najwyższego pasterza,
- b) głosi jedną i tę samą naukę (wyznaje jedną wiarę),
- c) udziela wszędzie tych samych sakramentów św. (tworzy jedno Ciało i jest ożywiany przez jednego Ducha).

100. Po czym poznajemy, że Kościół jest święty?

Kościół jest święty, ponieważ:

- a) Jego twórcą jest Bóg Najświętszy, ożywia go Duch Święty
- b) sprawuje Najświętszą Ofiarę Mszy św. i udziela sakramentów św.,
- c) Chociaż składa się z ludzi grzesznych to wychował i wychowuje zastępy świętych – gdyż jest święty Świętością nie ludzi lecz Chrystusa.

101. Po czym poznajemy, że Kościół jest powszechny?

Kościół jest powszechny, ponieważ:

- a) jest przeznaczony dla wszystkich ludzi,
- b) rozszerza się po całej ziemi, obejmuje wszystkie czasy i jest ze swej natury misyjny.
- c) trwa nieprzerwanie od Pana Jezusa do końca świata.

102. Po czym poznajemy, że Kościół jest apostołski?

Kościół jest apostołski, ponieważ:

- a) uczy tego samego, co Apostołowie, jest zbudowany na fundamencie 12 apostołów,
- b) udziela tych samych sakramentów, co oni,
- c) biskupi są prawowitymi następcami Apostołów. Kieruje nim Jezus przez papieża i biskupów.

103. Przez kogo Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół święty?

Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół przez Ducha Św.

104. Jaką rolę w Kościele spełniają biskupi i kapłani?

Biskupi są następcami Apostołów, a kapłani współpracownikami biskupów. Zjednoczeni z Ojcem świętym wypełniają urząd nauczycielski, kapłański i pasterski w Kościele.

105. Komu Pan Jezus powierzył urząd nauczania, uświęcania i kierowania Kościołem?

- Apostołom i ich następcom. Teraz w imieniu Jezusa i Jego mocą czynią to papież, i będący z nim w jedności biskupi i kapłani.

106. Co to jest diecezja?

Diecezja jest to część Kościoła, którą rządzi biskup ordynariusz. Diecezja dzieli się na dekanaty, dekanaty na parafie. Kilka diecezji tworzy metropolię - kilka metropolii tworzy prowincję kościelną.

107. Jak nazywa się nasza diecezja? Kto jest patronem i biskupem?

Nasza diecezja nazywa się tarnowska. Należy do Archidiecezji (Metropolii krakowskiej)

Patroni Pierwszorzędni:

Najświętsza Maryja Panna w tajemnicy Narodzenia

Święty Stanisław Szczepanowski, Biskup i Męczennik

Patroni Drugorzędni

Święty Andrzej Świerad, Wyznawca

Święty Benedykt, Męczennik

Święta Kinga, Dziewica

Biskupi:

Biskup ordynariusz – bp Andrzej Jeż

Biskupi pomocniczy to:

(bp Wiesław Lechowicz – obecnie bp Polowy Wojska Polskiego).

bp Stanisław Salaterski

bp Leszek Leszkiewicz

bp Artur Ważny

Biskup senior - bp Władysław Bobowski

108. Do jakiego dekanatu należy nasza parafia?

Nasza parafia św. Anny w Łączycy (oraz parafie Matki Bożej Bolesnej w Gierczycach i Narodzenia św. Jana w Chełmie) należą do Dekanatu Bochnia Zachód. Dziekanem jest ks. dr Leszek Rojowski.

109. Czy Kościół jest hierarchiczny?

Tak. Podobnie jak wśród apostołów Pan Jezus ustanowił św. Piotra jako najważniejszego apostoła, aby przewodził Kościołowi i umacniał go w wierze, tak we współczesnym Kościele istnieje hierarchia, której zadaniem jest nauczanie, uświęcanie i kierowanie wspólnotą Kościoła. Hierarchia w Kościele ma charakter służebny wobec całego Ludu Bożego.

110. W jaki sposób można opisać hierarchię w Kościele?

Pasterzem całego Kościoła jest papież. Jest on biskupem Rzymu, widzialnym zastępcą Jezusa Chrystusa oraz następcą św. Piotra. W Kościele posiada pełnię władzy. Papieżowi pomagają biskupi, tworząc z nim Kolegium Biskupie; są oni następcami apostołów. Biskupi przewodzą mniejszym częściom Kościoła powszechnego, czyli diecezjom. Biskupom pomagają prezbiterzy, czyli kapłani, którzy posługują w parafiach. Biskupom i kapłanom pomagają diakoni, którzy służą wiernym poprzez słowo, liturgię i posługę diakońską.

111. Co to jest przywilej nieomylności w Kościele?

Przywilej ten został dany Kościołowi dla zachowania czystości wiary i obyczajów. Występuje tylko w określonych sytuacjach. Nieomylnością obdarzony jest papież gdy uroczyście naucza w sprawach wiary i moralności. Nieomylność przysługuje także Kolegium Biskupów, gdy wraz z papieżem sprawuje najwyższy Urząd Nauczycielski na soborze powszechnym. Również cały Lud Boży cieszy się przywilejem nieomylności.

112. Kim są wierni świeccy w Kościele?

Wierni świeccy to wszyscy ochrzczeni, którzy nie są członkami stanu kapłańskiego i zakonnego.

113. Jakie jest powołanie świeckich w Kościele?

- Jest nim szukanie królestwa Bożego poprzez zajmowanie się sprawami doczesnymi i kierowanie nimi po myśli Bożej, świadczenie wobec świata o Chrystusie oraz realizowanie swego powołania do świętości w życiu osobistym, rodzinnym, społecznym i kościelnym.

99. W jaki sposób wierni świeccy uczestniczą w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej Jezusa?

- a) Kapłańskiej – poprzez składanie Bogu w ofierze, zwłaszcza w Eucharystii, całego swojego życia, dobrych uczynków, modlitwy, życia rodzinnego, codziennej pracy i utrapień. To są miłe Bogu duchowe ofiary;
- b) Prorockiej – przez przyjmowanie słowa Bożego i głoszenie go światu przez słowo i przykład życia, działalność ewangelizacyjną oraz katechizację;
- c) Królewskiej - poprzez zwyciężanie w świecie i w sobie panowania grzechu na drodze wyrzekania się siebie i troski o świętość swojego życia.

114. Jakie są zadania zakonów w Kościele?

Powołanie do stanu zakonnego polega na całkowitym oddaniu się Bogu, dlatego zadaniem osób zakonnych jest: iść w doskonalszy sposób za Chrystusem, całkowicie poświęcić się Bogu poprzez praktykowanie cnót czystości, ubóstwa i

posłuszeństwa, oddać całego siebie na służbę Kościołowi oraz spełniać szczególne zadania w Kościele poprzez realizowanie charyzmatów zakonnych.

115. Co to jest Świętych obcowanie?

Świętych obcowanie jest to duchowa łączność między wiernymi na ziemi, duszami w czyśćcu i świętymi w niebie (Kościół pielgrzymujący, cierpiący i tryumfujący).

116. Dlaczego czcimy Matkę Najświętszą?

Matkę Najświętszą czcimy dlatego, bo jest:

- a) Matką Boga - Jezusa Chrystusa,
- b) Niepokalanie poczęta (wolna od grzechu pierwotnego od pierwszej chwili życia),
- c) Wniebowzięta - z duszą i całym ciałem,
- d) Królową Polski.

117. Wymień kilka ważniejszych świąt Matki Bożej.

Święto Ofiarowania pańskiego – 2 II;

Uroczystość Zwiastowania pańskiego - 25 III;

Królowej Polski - 3 V;

Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny - 15 VIII;

Matki Boskiej Częstochowskiej - 26 VIII;

Niepokalane Poczęcie Najśw. Maryi Panny – 8 XII.

118. Wymień kilku polskich świętych.

- 1) Św. Stanisław, biskup i męczennik (Wawel),
- 2) Św. Jan z Kęt (kościół św. Anny w Krakowie),
- 3) Św. Jacek (Kraków),
- 4) Św. Stanisław Kostka (spoczywa w Rzymie),
- 5) Św. Maksymilian Kolbe, .
- 6) Św. Królowa Jadwiga (Wawel).
- 7) Św. Jan Paweł II.
- 8). Św. Siostra Faustyna.

Wierzę w grzechów odpuszczenie ciała, ciała zmartwychwstanie i życie wieczne.

119. Jak odpuszczane są grzechy?

Pierwszym i podstawowym sakramentem odpuszczania grzechów jest chrzest. Grzechy popełnione po chrzcie są odpuszczane w sakramencie pokuty i pojednania.

120. Kto dał Kościołowi władzę odpuszczania grzechów?

Sam Jezus Chrystus.

121. Jakie są rzeczy ostateczne człowieka?

Ostatecznymi rzeczami człowieka są: śmierć, sąd Boży, niebo albo piekło.

122. Co to jest śmierć?

Śmierć jest to odłączenie duszy od ciała człowieka

Patronem dobrej śmierci jest św. Józef. Dobra śmierć – to śmierć w łasce uświęcającej.

123. Jaki sąd czeka człowieka po śmierci?

Zaraz po śmierci sąd szczegółowy, a po zmartwychwstaniu ciała – sąd ostateczny nad całą ludzkością.

124. Co oznacza zmartwychwstanie ciała?

Zmartwychwstanie ciała oznacza, że w dniu powtórnego przyjścia Chrystusa na świat ciała zmarłych (które zmarli utracili w momencie śmierci) zostaną przywrócone ich duszom (nastąpi powtórne połączenie odnowionego ciała z duszą człowieka – człowiek wróci do życia jako jedność duszy i ciała).

125. Co to jest sąd szczegółowy?

Jest to spotkanie po śmierci ciała człowieka- jego duszy z Chrystusem. Na sądzie tym następuje zapłata za życie: niebo, czyściec albo piekło.

126. Co to jest czyściec?

Czyściec jest to stan kary doczesnej po śmierci. Przeznaczony jest dla tych którzy zmarli w przyjaźni z Bogiem, ale potrzebują jeszcze oczyszczenia z kar doczesnych za grzechy odpuszczone ale jeszcze nie odpokutowane.

127. Czy żyjący mogą pomagać duszom czyścowym?

Tak, np. modląc się za nie, ofiarując w ich intencji Msze św., a także przez jałmużnę, ofiarowane odpusty i dzieła pokutne.

128. Co to jest niebo?

Niebo jest to stan, gdzie aniołowie i święci cieszą się wiecznym szczęściem. Ten stan niewymownego szczęścia jest przeznaczony dla tych którzy zmarli w przyjaźni z Bogiem i nie potrzebują dalszego oczyszczenia.

129. Co to jest piekło?

Piekło to jest stan wiecznej kary dla tych którzy umierają będąc dobrowolnie w stanie grzechu śmiertelnego. Kara piekła to wieczne oddzielenie od Boga.

130. Czy piekło przeczy Bożemu Miłosierdziu?

Nie. Bóg pragnie szczęścia i zbawienia dla każdego człowieka. Bóg jednak zawsze respektuje wybory człowieka bo obdarzył go wolną wolą. Człowiek trwając w grzechu aż do śmierci sam odrzuca Boże miłosierdzie i wybiera wieczne potępienie. Piekło to największa tragedia człowieka.

131. Na czym polega sąd ostateczny?

Jest to sprawiedliwa ocena życia ludzi i zapłata za nie. Zapłatą będzie wieczne szczęście w niebie lub wieczne potępienie w piekle. W następstwie sądu ostatecznego zmartwychwstałe ciało będzie uczestniczyło w zapłacie, którą dusza otrzymała w sądzie szczegółowym (Po sądzie ostatecznym nie będzie już czyśćca. Zostanie niebo i piekło).

132. Kiedy nastąpi sąd ostateczny.

Sąd ostateczny nastąpi przy końcu świata, jednak moment ten zna tylko Bóg. Dlatego nieustannie powinniśmy zabiegać o nasze zbawienie.

133. Co nastanie po sądzie ostatecznym?

Po sądzie ostatecznym nastanie nowe niebo i nowa ziemia, a cały świat będzie wyzwolony z niewoli i zepsucia. W ten sposób zostanie osiągnięta pełnia królestwa Bożego.

II CELEBRACJA MISTERIUM CHRZEŚCIJAŃSKIEGO

Liturgia Kościoła

134. Co to jest liturgia?

Liturgia to celebrowanie misterium Chrystusa, w szczególności celebrowanie Jego męki, śmierci i zmartwychwstania, czyli misterium paschalnego. W liturgii dokonuje się uświęcenie człowieka.

135. Jakie miejsce zajmuje liturgia w życiu Kościoła?

Dla Kościoła liturgia jest szczytem i źródłem działalności. Szczytem, ponieważ najdoskonalej wyraża cześć należną Bogu i jednoczy z całym niebem, zaś źródłem, ponieważ czerpie z niej swoją moc. Jest tak dlatego, ponieważ Chrystus przez liturgię Kościoła kontynuuje dzieło naszego odkupienia.

136. Jaką strukturę posiada rok liturgiczny?

Sercem każdego tygodnia jest niedziela – pamiątka zmartwychwstania Jezusa, zaś najważniejszym świętem w ciągu roku jest Niedziela Zmartwychwstania Pana Jezusa, czyli Wielkanoc.

Rok liturgiczny dzieli się na kilka okresów:

- Adwent
- Okres Bożego Narodzenia
- Okres Zwyczajny (pierwsza część)
- Wielki Post
- Okres Wielkanocny
- Okres Zwyczajny (druga część).

W roku liturgicznym wypada wiele świąt i uroczystości, jak np. Zesłanie Ducha Świętego, Wniebowzięcie NMP, świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Sakramenty święte

137. Co to jest sakrament?

Sakramenty są widzialnymi i skutecznymi znakami łaski. Zostały ustanowione przez Chrystusa i powierzone Kościołowi. Kościół udziela ich w czasie celebrowania liturgii sakramentalnej

138. Wymień 7 sakramentów świętych.

- 1) Chrzest.
- 2) Bierzmowanie.
- 3) Najświętszy Sakrament.
- 4) Pokuta.
- 5) Namaszczenie Chorych.
- 6) Kapłaństwo.

7) Małżeństwo

139. Co to jest charakter sakramentalny?

- Jest to duchowa pieczęć, niezatarte znamię wyciskane na duszy przyjmującego sakramenty: chrztu, bierzmowania i kapłaństwa.

140. Co to jest znak sakramentalny?

Są to wypowiedziane słowa i czynione gesty w czasie udzielania sakramentu. Np. znakiem sakramentalnym chrztu jest polanie głowy dziecka wodą i słowa: „Ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

141. Co to jest łaska sakramentalna?

Jest to łaska Ducha Świętego, udzielona przez Chrystusa i właściwa dla każdego sakramentu. Np. łaską sakramentu chrztu jest min. zmazanie grzechu pierworodnego i łaska uświęcająca.

142. Jak dzielimy sakramenty św.?

Sakramenty św. dzielimy:

- 1) na sakramenty dla żywych na duszy i dla umarłych na duszy,
- 2) na sakramenty powtarzalne i niepowtarzalne.

Oraz na:

- 1) sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego (Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia)
- 2) sakramenty uzdrowienia (Pokuta, Namaszczenie Chorych)
- 3) sakramenty służące komunii i posłaniu wiernych (społeczne/ Kapłaństwo i Małżeństwo.

143. Które sakramenty są dla żywych, a które dla umarłych na duszy?

Dla żywych na duszy są te sakramenty, które możemy

przyjmować tylko wtedy, gdy mamy łaskę uświęcającą. Są to: bierzmowanie, Najśw. Sakrament, namaszczenie chorych, kapłaństwo i małżeństwo.

Sakramenty dla umarłych na duszy to te, które dają lub przywracają łaskę uświęcającą..

Są to: chrzest i pokuta.

144. Które sakramenty przyjmujemy raz w życiu?

Raz w życiu można przyjąć chrzest, bierzmowanie i kapłaństwo, bo wyciskają na duszy niezatarty znak szczególnej przynależności do Jezusa Chrystusa.

Sakramenty wtajemniczenia Chrześcijańskiego.

145. Co to jest chrzest?

Chrzest jest to pierwszy i najpotrzebniejszy sakrament, który gładzi grzech pierworodny, daje nam życie Boże, czyni członkami Kościoła katolickiego (pierwszy, bo bez niego nie można przyjąć ważnie innych sakramentów; najpotrzebniejszy, bo bez niego nie można się zbawić.

Zobowiązuje on nas do stałego nawracania się, do walki z grzechem i pogłębiania wiary). Może go przyjąć człowiek który jeszcze nie został ochrzczony.

146. Jakie znasz rodzaje chrztu św.?

Chrzest może być:

- a) uroczysty lub z wody,
- b) chrzest krwi,
- c) chrzest pragnienia.

147. Kto może udzielić chrztu św.?

Chrtu św. uroczystego może udzielić biskup kapłan lub diakon, zaś chrztu z wody w nagłym wypadku może udzielić każdy człowiek ale pod warunkiem, że ma intencję uczynienia tego, co czyni Kościół.

148. W jaki sposób należy ochrzcić w nagłym wypadku?

- 1) obudzić intencję, że chcę ochrzcić,
- 2) połać czoło dziecka wodą święconą lub zwyczajną.
- 3) wypowiedzieć równocześnie słowa: "NN - ja ciebie chrzczę w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego".

149. Jakie są łaski chrztu świętego?

- a) Włączenie w śmierć i zmartwychwstanie Jezusa;

- b) Odpuszczenie grzechu pierworodnego i wszystkich grzechów popełnionych przed chrztem, a także wszelkiej kary za grzechy;
- c) Życie Boże, czyli łaska uświęcająca i prawo do łask uczynkowych;
- d) Zdolność do życia i działania pod natchnieniem Ducha Świętego za pośrednictwem Jego darów;
- e) Wszczepienie cnoty nadprzyrodzonej, czyli Boskiej, oraz zaczątku cnot głównych;
- f) Wprowadzenie do Kościoła;
- g) Wyciśnięcie niezatartego znamienia dziecka Bożego, czyli charakteru sakramentalnego.

150. Co to jest bierzmowanie?

Bierzmowanie jest to sakrament, w którym Duch Święty umacnia chrześcijanina, aby wiarę swą mężnie wyznawał, bronił jej i według niej żył. Może go przyjąć ochrzczony w stanie łaski tylko jeden raz, ponieważ raz na zawsze "wyciska" na duszy znamię świadka Chrystusowego. Do jego przyjęcia trzeba się dobrze przygotować.

151. Jakie znasz inne nazwy bierzmowania?

- a) sakrament dojrzałości chrześcijańskiej, bo udzielany jest temu, kto powinien sobie zdawać sprawę, co to znaczy być świadomym i wzorowym katolikiem,
- b) sakrament Ducha Świętego, bo On w tym sakramencie zstępuje na nas i ubogaca nas swymi darami.

152. Co oznacza słowo "bierzmowanie"?

Słowo "bierzmowanie" pochodzi od staropolskiego słowa "bierzmo". Była to belka wzmacniająca strop. Celem bierzmowania jest bowiem wzmocnienie nas w wierze.

153. Jaki jest związek między chrztem a bierzmowaniem?

Przez chrzest otrzymujemy prawo udziału w posłannictwie Jezusa Chrystusa (głoszenie słowa Bożego, oddawanie czci Bogu, przetwarzanie świata), przez sakrament bierzmowania przyjmujemy na siebie obowiązek, aby świadomie włączyć się w to posłannictwo (praca dla Kościoła), otrzymujemy w tym celu pomoc łaski Bożej.

154. Jakich łask udziela bierzmowanie?

- 1) pomnaża łaskę uświęcającą, ściślej jednoczy z Chrystusem i Kościołem.
- 2) wyciska na duszy niezatarty znak wyznawcy Chrystusowego (charakter),
- 3) daje 7 darów Ducha Świętego,
- 4) daje łaskę uczynkową, abyśmy wiarę mężnie wyznawali, bronili jej i według niej żyli.
- 5) udziela mocy do wyznawania wiary chrześcijańskiej,

155. Wymień 7 darów Ducha Świętego.

- 1) Dar mądrości. (pomaga odróżnić dobro od zła)
- 2) Dar rozumu. (pomaga odróżnić prawdę od fałszu)
- 3) Dar rady. (pomaga w trudnych sytuacjach wybierać to co się Bogu podoba)
- 4) Dar męstwa. (pomaga w odważnym świadczeniu o Chrystusie i nie lękaniu się nawet śmierci)
- 5) Dar umiejętności. (pomaga wybrać najlepszą drogę do Boga)
- 6) Dar pobożności. (pomaga wielbić Boga i wypełniać Jego świętą wolę)
- 7) Dar bojaźni Bożej. (pomaga mieć ciągłą świadomość Bożej obecności by unikać grzechu.)

156. Co to znaczy bronić swojej wiary?

- a) umieć odpowiedzieć na stawiane zarzuty,
- b) być krytycznym wobec tych, którzy chcą wiarę ośmieszyć,
- c) nie dawać złym życiem powodu do ataków na wiarę.

157. Co to znaczy żyć według wiary?

Żyć według wiary, tzn.:

- a) zachować na co dzień wszystkie przykazania,
- b) spełniać solidnie swoje obowiązki,
- c) żyć w zjednoczeniu z Bogiem przez codzienną modlitwę, niedzielną Mszę św., pilną naukę religii, częstą spowiedź i Komunię św.,
- d) wprowadzać w życie przykazania miłości Boga i bliźniego.

158. Przez co mamy pogłębiać wiarę?

- a) przez modlitwę i czynny udział we Mszy św.,
- b) częstą spowiedź i Komunię św.,
- c) systematyczną katechezę,
- d) przez czytanie Pisma św. i ksiązek katolickich, .

e) przez życie na co dzień wiarą.

159. Przez co Człowiek może utracić wiarę?

Człowiek może utracić wiarę przez:

- a) zaniedbywanie pogłębiania wiedzy religijnej (np. katechizacji),
- b) opuszczanie modlitwy, Mszy św.,
- c) lekceważenie przykazań Bożych.

160. Jak należy przygotować się do sakramentu bierzmowania?

- 1) modlić się o dary Ducha Świętego,
- 2) poznać najważniejsze prawdy wiary,
- 3) wyrabiać w sobie pobożność, sumienność, pracowitość, silną wolę, życzliwość,
- 4) wybrać sobie patrona,
- 5) poprosić świadka do bierzmowania.

161. Kto udziela sakramentu bierzmowania?

Sakramentu bierzmowania udziela Ks. Biskup, a w nagłych nadzwyczajnych okolicznościach każdy upoważniony kapłan.

162. Jakie są najważniejsze ceremonie sakramentu bierzmowania?

- a) włożenie rąk przez ks. biskupa, co oznacza zstąpienie Ducha Świętego,
- b) namaszczenie na czole Krzyżmem św. i słowa: "Przyjmij znamię daru Ducha Świętego".

163. Co to jest Krzyżmo św.?

Krzyżmo święte jest to mieszanina oliwy i balsamu, poświęcona w Wielki Czwartek przez ks. biskupa w katedrze (oliwa daje sprężystość, balsam goi i konserwuje).

164. Obrzędy sakramentu bierzmowania:

I.

Śpiew na rozpoczęcie.

Powitanie

Msza święta - Liturgia słowa

Po Ewangelii - (wszyscy stoją) ks. Proboszcz prosi Biskupa o udzielenie sakramentu bierzmowania po dialogu Proboszcza z Biskupem, ks. Biskup zwraca się do kandydatów:

Droga młodzieży (Drodzy bracia i siostry), powiedzcie przed zgromadzonym tu Kościołem, jakich łask oczekujecie od Boga w tym sakramencie?

Kandydacie odpowiadają: *Pragniemy, aby Duch Święty, którego otrzymamy, umocnił nas do mężnego wyznawania wiary, i do postępowania według jej zasad. Amen.*

Homilia (kazanie)

Odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Po pytaniach skierowanych do kandydatów, ksiądz Biskup mówi: *Taka jest nasza wiara..., ... jest naszą chlubą w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.*

Kandydaci odpowiadają: Amen.

II.

liturgia sakramentu

Włożenie rąk: Biskup odmawia nad bierzmowanymi modlitwę. Odpowiadamy: *Amen.*

Namaszczenie Krzyżmem św.

Biskup Krzyżmem św. kreśli znak krzyża na czole bierzmowanego i mówi: *"N. przyjmij znamię daru Ducha Świętego".*

Bierzmowany odpowiada: *Amen.*

Biskup dodaje: *Pokój z tobą.* Bierzmowany odpowiada: *I z duchem twoim.*

III.

Po namaszczeniu wszystkich bierzmowanych Krzyżmem św.: Modlitwa powszechna, a po niej procesja z darami (wszyscy jeszcze stoimy, siadamy po zakończeniu przynoszenia darów). Dalej Msza św. jak zwykle.

Po Komunii Świętej modlitwa i podziękowania

Na zakończenie: Błogosławieństwo Arcypasterskie. 15

165. Jak należy zachować się w czasie udzielania bierzmowania?

- l) Gdy ks. biskup się zbliża, uklęknąć, odsłonić czoło – w ręce trzymać kartkę do bierzmowania.

- 2) Świadek bierzmowania ma przez chwilę bierzmowania trzymać prawą rękę na prawym ramieniu bierzmowanego.
- 3) Po namaszczeniu odpowiedzieć: „Amen” oraz „I z duchem twoim” (zob. 156, II).
- 4) Pozostać w kościele i modlić się do momentu, gdy biskup udzieli końcowego błogosławieństwa.

166. Co to jest Eucharystia?

Eucharystia (*gr. Dziękczynienie*) jest ofiarą Ciała i Krwi Pana Jezusa, którą on sam ustanowił w Wieczerniku. Każda Eucharystia w bezkrwawy sposób uobecnia mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pana Jezusa.

Znakami sakramentalnym Eucharystii są chleb i wino, które przemieniają się w Ciało i Krew Pana Jezusa w chwili w której kapłan w czasie Mszy Świętej wypowiada słowa konsekracji.

167. Co to jest Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament jest to prawdziwe Ciało i prawdziwa Krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

168. Kiedy i jakimi słowami ustanowił Pan Jezus Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament ustanowił Pan Jezus w czasie Ostatniej Wieczerzy w Wielki Czwartek słowami: "Bierzcie i jedzcie, to jest bowiem Ciało moje - to jest bowiem kielich Krwi mojej".

169. W jakim celu ustanowił Pan Jezus Najświętszy Sakrament?

Pan Jezus ustanowił Najświętszy Sakrament, aby:

- a) za nas się ofiarować we Mszy św.,
- b) w Komunii św. być naszym pokarmem,
- c) aby stale przebywać wśród nas.

170. Komu Pan Jezus dał władzę przeistaczania chleba i wina w Ciało i Krew swoją?

Słowami: "To czyńcie na moją pamiątkę" - dał Pan Jezus władzę przeistaczania chleba i wina w Ciało i Krew swoją - Apostołom, a przez nich biskupom i kapłanom.

171. Co to jest Msza św.?

Msza św. jest ofiarą Nowego Testamentu, w której Pan Jezus ofiaruje się za nas swemu Ojcu niebieskiemu pod postaciami chleba i wina (jest to uobecnienie Ofiary krzyżowej Pana Jezusa).

172. Z jakich części składa się Msza św.?

- a) Obrzędy wstępne (pozdrowienie, akt pokutny i modlitwa dnia)
- b) Liturgia Słowa (czytania biblijne i psalm, homilia, wyznanie wiary i modlitwa wiernych)
- c) Liturgia Eucharystii (przygotowanie darów, modlitwa eucharystyczna i obrzędy Komunii świętej).
- d) Obrzędy zakończenia (błogosławieństwo i rozesłanie wiernych).

173. Kiedy dobrze uczestniczymy we Mszy św.?

Wtedy, kiedy jesteśmy obecni w kościele na całej Mszy św., modlimy się wspólnie z kapłanem i ofiarujemy się wraz z Panem Jezusem Bogu Ojcu. W pełni uczestniczymy wówczas, gdy w czasie Mszy św. przyjmujemy Komunię świętą.

174. Co to jest Komunia św.?

Komunia św. jest to spożywanie Ciała i Krwi Pana Jezusa pod Postaciami chleba i wina.

175. Pod jakimi warunkami możemy często przyjmować Komunię św.?

Komunię św. możemy często przyjmować, gdy:

- a) mamy łaskę uświęcającą
- b) czystą intencję (chęć zjednoczenia z Panem Jezusem),
- c) zachowamy post eucharystyczny I godzinę.

176. Kto może wiernym podawać Komunię Św.

Komunię Świętą mogą podawać kapłani, diakoni, oraz ustanowieni przez Kościół świeccy szafarze Komunii Świętej.

177. Jakie są skutki dobrze przyjętej Komunii św.?

- a) pomnaża łaskę uświęcającą, podtrzymuje i odnawia życie łaski otrzymane na chrzcie i w bierzmowaniu, pogłębia zjednoczenie z Chrystusem i Jego Kościołem;
- b) gładzi grzechy lekkie, oraz zachowuje od przyszłych grzechów ciężkich;
- c) pomaga walczyć z grzechem i jest zadatką zmartwychwstania;
- d) ożywia miłość do bliźnich.

178. W jaki sposób należy uczestniczyć we Mszy Świętej?

Należy być zaangażowanym, aktywnym, z wiarą przyjmować słowo Boże, razem z kapłanem składać Ciało i krew Pańską oraz samych siebie w ofierze Bogu Ojcu i przyjąć Chrystusa w Komunii świętej. Na Mszy Świętej ważne jest skupienie i modlitwa oraz zewnętrzna postawa, wyrażająca się w gestach i odpowiednim ubiorze.

179. Kiedy jesteśmy zobowiązani do uczestnictwa we Mszy Świętej.

Pod grzechem ciężkim – w każdą niedzielę oraz święta nakazane. Ponieważ Eucharystia jest największym darem i dobrem, Kościół zachęca do jak najczęstszego uczestnictwa w niej, także w dni powszednie. Nie popełnia grzechu ciężkiego taka osoba, która z powodu choroby lub bardzo poważnej przeszkody (w 2020r. jest to zagrożenie epidemiologiczne na całym świecie) nie może uczestniczyć we Mszy Świętej w niedzielę i święta nakazane.

180. Co należy uczynić po Komunii św.?

Należy powitać Pana Jezusa, podziękować Mu za przybycie, oddać Mu serce i przedstawić swoje prośby.

181. W jaki sposób poza Mszą Świętą oddajemy cześć Jezusowi obecnemu w Najświętszym Sakramencie?

- Są to nawiedzenia Najświętszego Sakramentu, adoracje, i procesje eucharystyczne.

Sakramenty uzdrowienia

182. Co oznacza pokutować?

Pokutować to znaczy odwrócić się od grzechu i nawrócić do Boga pełnego miłości. Pokuta rodzi się w duszy ze zrozumienia, czym jest grzech, następnie wiedzie do postanowienia przemiany i poprawy oraz wyrażenia głębokiej nadziei na Boże miłosierdzie i Jego pomoc.

183. Jakie są trzy uczynki pokutne?

- Modlitwa, post i jałmużna.

184. Co to jest sakrament pokuty?

Sakrament pokuty czyli pojednania jest to sakrament, w którym kapłan w zastępstwie Chrystusa odpuszcza nam grzechy po chrzcie św. popełnione i daje pomoc, aby stać się lepszym człowiekiem. Sakrament pokuty ustanowił Jezus.

185. Kiedy i jakimi słowami ustanowił Pan Jezus sakrament pokuty?

Pan Jezus ustanowił sakrament pokuty w dniu swego zmartwychwstania, mówiąc do Apostołów:

"Weźmijcie Ducha Świętego, którym grzechy odpuscicie, będą odpuszczone, a którym zatrzymacie, będą zatrzymane".

186. Komu przekazał Pan Jezus władzę odpuszczania grzechów?

Władzę odpuszczania grzechów Pan Jezus przekazał Apostołom, biskupom i kapłanom. Szafarzem tego sakramentu może być tylko kapłan lub biskup.

187. Co jest znakiem widzialnym sakramentu pokuty?

- Jest nim pełne skruchy i szczerze wyznanie grzechów przez osobę spowiadającą się oraz słowa rozgrzeszenia, które wypowiada kapłan.

188. Kiedy jesteśmy zobowiązani do wyznawania grzechów w sakramencie pokuty?

Zawsze gdy mamy świadomość popełnienia grzechu ciężkiego. Kościół nakazuje by wierni przystępowali do spowiedzi przynajmniej raz w roku, jednak zachęca do częstej spowiedzi świętej, także z grzechów lekkich, gdyż taka postawa pozwala na rozwój duchowy i utrzymywanie stałej przyjaźni z Bogiem.

189. Pięć warunków sakramentu pokuty:

- 1) rachunek sumienia,
- 2) żal za grzechy,
- 3) mocne postanowienie poprawy,
- 4) spowiedź,
- 5) zadośćuczynienie.

190. Co w praktyce oznaczają warunki spowiedzi?

- Pomagają nam właściwie przygotować się do spowiedzi i odpowiednio przeżyć spotkanie z Jezusem Miłosiernym w tym sakramencie, a także przyjąć Jego łaskę.

191. Co to jest rachunek sumienia?

Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów od ostatniej dobrej spowiedzi, a przy grzechach ciężkich także ich liczby i okoliczności. W rachunku sumienia warto posłużyć się książeczką do nabożeństw.

192. Co to jest żal za grzechy?

Żal za grzechy jest to boleść duszy z powodu tego, że obraziliśmy dobrego Boga, przepraszanie Go i wewnętrzne nawrócenie. Jest to najważniejszy warunek spowiedzi. Gdy żałujemy z miłości do Boga, wówczas ten żal jest doskonały, natomiast gdy żałujemy z bojaźni przed wiecznym potępieniem, wówczas ten żal jest niedoskonały, zwany wystarczającym.

193. Jak powinniśmy żalować za grzechy?

Powinniśmy żałować za grzechy w sercu (żal wewnętrzny), żałować za wszystkie grzechy (żal powszechny), żałować tak, by Boga stawiać na pierwszym miejscu (żal nade wszystko) i żałować ze względu na Boga, a nie ludzi (żal nadprzyrodzony).

194. Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Mocne postanowienie poprawy jest to szczerą wola unikania grzechów, szczególnie ciężkich, oraz okazji do nich.

195. Na czym polega dobre postanowienie poprawy?

To postanowienie powinno być powszechne (dotyczyć wszystkich grzechów), mocne (stanowcze), szczerze (podjęte w sercu), pokorne (z uznaniem własnej słabości i liczeniem na pomoc Bożą), konkretne (nastawione na walkę z grzechem ciężkim lub najczęściej popełnianym).

196. Co to jest spowiedź?

Spowiedź jest to wyznanie grzechów przed kapłanem, aby otrzymać rozgrzeszenie. Szczerą spowiedź polega na wyznaniu przed kapłanem wszystkich grzechów ciężkich, popełnionych od ostatniej dobrej spowiedzi. Zachęca się również do wyznania grzechów lekkich. W wyznawaniu grzechów bez jakiegokolwiek obawy pomaga pewność, że spowiadającego kapłana obowiązuje ścisła tajemnica spowiedzi.

197. Co należy uczynić w przypadku zapomnienia lub zatajenia grzechu?

W przypadku zapomnienia grzechu spowiedź jest ważna, ale należy wyznać ten grzech przy następnej spowiedzi. W przypadku zatajenia grzechu należy jak najszybciej powtórzyć spowiedź, gdyż jest ona nieważna, świętokradzka.

198. Co to jest zadośćuczynienie Bogu i bliźniemu?

Zadośćuczynienie to naprawa szkód i zgorzeń wyrządzonych przez grzechy. Jedną z form zadośćuczynienia Bogu jest odprawienie pokuty zadanej przez kapłana. Zadośćuczynienie bliźniemu polega na naprawieniu krzywdy wyrządzonej mu przez grzech.

199. Kiedy żal za grzechy jest doskonały, a kiedy mniej doskonały?

Doskonały żal za grzechy jest wtedy, gdy żałujemy z miłości do Boga. On gładzi grzechy, gdy człowiek pragnie spowiedzi, a nie ma do niej okazji. Żal mniej doskonały płynie z obawy przed karą Bożą.

200. Co to jest odpust

Odpust jest to częściowe lub zupełne darowanie kary doczesnej za grzechy już odpuszczone.

201. Jakie są duchowe skutki sakramentu pokuty i pojednania ?

- a. Pojednanie z Bogiem, a więc odpuszczenie grzechów i odzyskanie stanu łaski;
- b. Pojednanie z Kościołem;
- c. Darowanie kary wiecznej, spowodowanej przez grzechy śmiertelne;
- d. Przynajmniej częściowe darowanie kary doczesnej, spowodowanej przez grzechy śmiertelne;
- e. Pokój i pogoda sumienia oraz pociecha duchowa;
- f. Wzrost sił duchowych do walki, jaką musi prowadzić chrześcijanin.

202. Co to jest namaszczenie chorych?

Namaszczenie chorych jest to sakrament, w którym ciężko chory otrzymuje od Jezusa przez posługę Kościoła szczególne łaski dla duszy, ulgę w cierpieniu - niekiedy przywrócenie zdrowia.

203. Kto jest szafarzem sakramentu namaszczenia chorych?

Szafarzem tego sakramentu może być tylko kapłan (biskup i prezbiter).

204. Co jest widzialnym znakiem sakramentu namaszczenia chorych?

Widzialnym znakiem sakramentu namaszczenia chorych jest namaszczenie czoła i dłoni chorych oraz wypowiedane słowa modlitwy.

205. Kiedy należy przyjmować sakrament namaszczenia chorych?

Namaszczenie chorych należy przyjmować w każdej poważnej chorobie (nie można przyjęcia tego sakramentu odkładać na ostatnie chwile życia). Sakramentu tego udziela się wiernym którym zagraża śmierć z powodu choroby lub starości.

206. Jakie są duchowe skutki sakramentu namaszczenia chorych?

- a. Zjednoczenie chorego z męką Jezusa.
- b. Pokój i odwaga w chrześcijańskim przyjmowaniu i znoszeniu cierpienia i starości;
- c. Przebaczenie grzechów w przypadku niemożności przystąpienia chorego do sakramentu pokuty;
- d. Ulga w cierpieniu, a nawet powrót do zdrowia, jeśli służy to dobru duchowemu chorego;
- e. Pomnożenie łaski uświęcającej i złagodzenie części kary doczesnej za grzechy;
- f. Umocnienie przeciw pokusom szatana i trwodze śmierci;
- g. Przygotowanie na ostateczne spotkanie z Bogiem.

207. Co to jest wiatyk?

Wiatyk to Komunia Święta podawana choremu w obliczu śmierci.

(Nazwa **Wiatyk** pochodzi z łac. *viaticum* – „zapasy na drogę”; *via* – „droga”)

208. Jak należy przygotować się na przyjście kapłana do chorego?

Należy nakryć stół białym obrusem, umieścić na nim krzyż, dwie świece, talerzyk z wodą święconą i kropidłem, talerzyk z watą oraz wodę w szklance i łyżkę. Należy też uczestniczyć w świętych obrzędach

Sakramenty w służbie komunii i posłaniu wiernych.

209. Co to jest sakrament święceń?

Jest to specjalny obrzęd konsekracji, który udziela Ducha Świętego, pozwalającego wykonywać posługę wynikającą z tego sakramentu w imię i z mocy Chrystusa dla Ludu Bożego.

210. Kto może udzielić sakramentu święceń?

Sakramentu święceń może udzielić wyłącznie biskup.

211. Jakie są stopnie sakramentu święceń.

Są trzy stopnie tego sakramentu: biskup, kapłan czyli prezbiter, i diakon. Jest to tzw. kapłaństwo hierarchiczne, czyli służebne

212. Co to jest kapłaństwo?

Kapłaństwo jest to sakrament, który daje władzę głoszenia Słowa Bożego, składania ofiary Mszy św. i udzielania sakramentów św. oraz łaskę godnego ich wykonywania.

213.. Kto może przyjąć sakrament kapłaństwa?

Sakrament kapłaństwa może przyjąć tylko mężczyzna ochrzczony. Kandydat do kapłaństwa poddaje swoje powołanie i pragnienie bycia kapłanem osądowi i decyzji Kościoła. Powołani do kapłaństwa żyją w celibacie.

214.. Jakie są widzialne znaki przy udzielaniu sakramentu święceń?

Są to sakramentalne znaki: nałożenie rąk biskupa oraz specjalna modlitwa konsekracyjna.

215. Jakie są skutki przyjęcia sakramentu święceń?

Sakrament święceń udziela specjalnej łaski Ducha Świętego, która sprawia, że wyświęcony staje się specjalnym narzędziem Chrystusa i służy Kościołowi poprzez nauczanie, uświęcanie i rządzenie. Sakrament ten wyciska na duszy wyświęconego niezatarte, czyli *charakter* sakramentalny.

216. Co rozumiemy przez powszechne kapłaństwo wiernych?

Powszechne kapłaństwo wiernych polega na tym, że każdy wiemy na mocy sakramentu chrztu uczestniczy w pewnym stopniu w mesjańskim posłannictwie Jezusa Chrystusa (funkcja: prorocza, kapłańska i królewska).

217. Kto ustanowił małżeństwo?

Małżeństwo ustanowił Bóg. W małżeństwie małżonkowie służą sobie wzajemną miłością i pomocą oraz uczestniczą z postanowienia Bożego w przekazywaniu życia.

218. Co to jest sakrament małżeństwa?

Sakrament małżeństwa jest to nierozzerwalny związek ochrzczonych: mężczyzny i kobiety, których Chrystus uświęca i uzdalnia do spełnienia obowiązków małżeńskich i rodzinnych.

219. Jakie są najważniejsze cechy małżeństwa chrześcijańskiego?

Według zamiaru Bożego powinno być ono jedno, to znaczy jeden mężczyzna z jedną niewiastą, i nierozzerwalne - to znaczy: aż do śmierci.

220. Kto jest szafarzem sakramentu małżeństwa.

Szafarzami sakramentu małżeństwa są sami chrześcijańscy narzeczeni, którzy w obliczu Kościoła, czyli upoważnionego kapłana i świadków ślubu, wypowiadają słowa przysięgi małżeńskiej. Kapłan w imieniu Chrystusa i Kościoła błogosławi i potwierdza zawarte małżeństwo.

221. Do czego zobowiązuje sakrament małżeństwa małżonków?

Sakrament małżeństwa zobowiązuje małżonków do życia we wzajemnej miłości, wierności i uczciwości aż do śmierci.

222. Jakie są skutki sakramentu małżeństwa?

- a) Pomnożenie łaski uświęcającej;
- b) Związanie małżonków nierozzerwalnym węzłem małżeńskim,
- c) Konieczne łaski do osiągnięcia w życiu małżeńskim świętości oraz odpowiedzialnego przyjęcia i wychowania dzieci.

223. Jakie są warunki zawarcia sakramentu małżeństwa?

Sakramentalny związek małżeński mogą przyjąć mężczyzna i kobieta, którzy:

- a) są stanu wolnego;
- b) są ochrzczeni;
- c) dobrowolnie godzą się na zawarcie małżeństwa i przyjmują wynikające z tego faktu zadania;
- d) nie mają przeszkód ze strony prawa naturalnego czy Kościelnego;
- e) są odpowiednio przygotowani.

224. Co to są sakramentalia?

Sakramentalia są to rzeczy poświęcone oraz poświęcenia i błogosławieństwa, które ustanowił Kościół św. dla dobra duszy i ciała.

III. ŻYCIE W CHRYSZCIE

Godność człowieka

225. Dlaczego człowiek pragnie być szczęśliwym?

Człowiek pragnienie szczęścia otrzymał od Boga. Jezus w błogosławieństwach odsłonił cel ludzkiego życia i pouczył, że prawdziwie szczęście nie polega na bogactwie, sławie i władzy, ale znajduje się w Bogu.

226. Jakie jest prawo wpisane w duszę człowieka?

W duszę człowieka wpisane jest prawo Boże, które każe człowiekowi czynić dobro i unikać zła. To prawo nazywamy naturalnym.

227. Co to jest sumienie moralne?

Sumienie moralne jest to Boży głos w duszy człowieka, który podpowiada co jest dobre a co złe. Sumienie należy nieustannie formować.

228. Co powinien czynić człowiek w przypadku wątpliwości, jak ma postąpić?

W przypadku wątpliwości należy szukać tego, co dobre i jak należy postąpić w oparciu o Boże objawienie i naukę Kościoła.

229. Czym jest cnota ludzka?

Cnota ludzka, nazywana inaczej moralną, to stała dyspozycja umysłu i woli do czynienia dobra.

230. Co to są cnoty Boskie?

Cnoty Boskie są to te cnoty, które odnoszą się do Boga (udoskonalają naszą więź z Bogiem). Są to: wiara, nadzieja i miłość.

231. Co to są cnoty obyczajowe?

Cnoty obyczajowe są to cnoty, które odnoszą się do nas samych i do naszego współżycia z innymi ludźmi (udoskonalają nasze obyczaje).

232. Wymień cztery cnoty kardynalne (główne).

- 1) roztropność,
- 2) sprawiedliwość,
- 3) wstrzeźliwość,
- 4) męstwo.

233. Kiedy człowiek popełnia grzech?

Człowiek popełnia grzech, gdy świadomie i dobrowolnie przekracza przykazania Boże lub kościelne.

234. Czym jest grzech?

Grzech jest brakiem prawdziwej miłości do Boga i bliźniego. Grzech jest obrazą Pana Boga, niewdzięcznością wobec dobrego Stwórcy, raną zadaną Kościołowi i krzywdą, którą człowiek sam sobie wyrządza.

Grzech może być ciężki i lekki.

235. Na czym polega grzech ciężki?

Grzech polega na tym, że człowiek przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy ważnej. Świadomie czyli z poznanym złem i całkiem dobrowolnie (z własnej woli). Grzech ciężki (czyli śmiertelny) pozbawia łaski uświęcającej i prowadzi do potępienia w piekle.

236. Na czym polega grzech lekki?

Grzech lekki polega na tym, że człowiek przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy mniej ważnej lub przekracza je w rzeczy ważnej, lecz niezupełnie świadomie lub niezupełnie dobrowolnie. Grzech lekki osłabia w człowieku miłość do Boga i może prowadzić do grzechu ciężkiego. Grzechy lekkie nie pozbawiają łaski uświęcającej, ale należy je wyznawać na spowiedzi by nie osłabiały naszej relacji z Bogiem

237. Jakie nieszczęścia sprowadza na człowieka grzech?

Grzech ciężki powoduje utratę łaski uświęcającej, sprowadza kary doczesne za życia, a po śmierci karę wieczną (piekło); grzech lekki nie powoduje utraty łaski uświęcającej, lecz pozbawia człowieka wielu łask uczynkowych, sprowadza kary na ziemi lub w czyśćcu, przygłusza głos sumienia.

238. Jakie są źródła grzechu?

Źródłami grzechu są: szatan, nasze złe skłonności po grzechu pierworodnym i złe otoczenie czyli to, co się sprzeciwia Panu Bogu.

239. Wymień siedem grzechów głównych.

- 1) pycha,
- 2) chciwość,
- 3) nieczystość,
- 4) zazdrość,
- 5) nieumiarkowanie w jedzeniu i picciu,
- 6) gniew,
- 7) lenistwo

240. Co to są grzechy cudze?

Grzechy cudze popełniamy wtedy, gdy pomagamy bliźniemu do grzechu.

241. Co to jest nałóg?

Nałóg jest to stała skłonność do popełniania tych samych grzechów.

O Łasce

242. Co to jest łaska Boża?

Łaska Boża jest to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam do zbawienia.

243. Kto nam wysłużył łaskę Bożą?

Wszystkie łaski wysłużył nam Pan Jezus swoją męką, śmiercią i zmartwychwstaniem. Otrzymujemy ją tylko przez Niego.

244. Jakie są rodzaje łaski Bożej

Rozróżniamy: - łaskę uświęcającą i łaskę uczynkową.

245. Co to jest łaska uświęcająca?

Łaska uświęcająca jest to dar Boży, który daje nam życie , nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi (jest to życie Boże w nas). Jest stanem, w którym człowiek żyje bez grzechu ciężkiego.

246. Kiedy po raz pierwszy otrzymaliśmy, łaskę uświęcającą i przez co możemy ją utracić?

Łaskę uświęcającą otrzymaliśmy na chrzcie św., a możemy ją utracić przez grzech ciężki.

247. Przez co możemy odzyskać łaskę uświęcającą?

Utraconą łaskę uświęcającą możemy odzyskać przez spowiedź św. i żal doskonały.

248. Przez co pomnażamy w sobie łaskę uświęcającą?

Łaskę uświęcającą pomnażamy w sobie przez przyjmowanie sakramentów św. i spełnianie dobrych uczynków. **227. Co to jest łaska uczynkowa?**

Łaska uczynkowa jest to pomoc Boża do spełnienia dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia (oraz pomoc do nawrócenia z grzechów, zwalczania pokus, wytrwania w dobrym aż do śmierci. Łaski uczynkowe otrzymuje człowiek min. w sakramentach. Charyzmaty są również łaskami uczynkowymi.

249. Jak działa łaska uczynkowa?

Łaska uczynkowa oświeca nasz rozum, umacnia naszą wolę w dobrym.

O MORALNOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

250. Co oznacza słowo Dekalog?

Dekalog oznacza dosłownie „dziesięć słów”. To dziesięć Bożych przykazań które nadał ludziom Pan Bóg przez Mojżesza na górze Synaj, a Pan Jezus w Nowym Testamencie te przykazania potwierdził. Mojżesz był to wódz narodu żydowskiego i pośrednik między Bogiem a ludźmi swego narodu.

Trze pierwsze przykazania odnoszą się do miłości Boga (określają na czym ona polega) , natomiast pozostałe siedem do miłości Bliźniego.

251. Wymień dziesięć przykazań Bożych.

Jam jest Pan Bóg twój: .

- 1) Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
- 2) Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremnie.
- 3) Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
- 4) Czcij ojca twego i matkę swoją.
- 5) Nie zabijaj.
- 6) Nie cudzołóż.
- 7) Nie kradnij.
- 8) Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu.
- 9) Nie. pożądaj żony bliźniego twego.
- 10) Nie pożądaj żadnej rzeczy bliźniego twego.

252. Wymień uczynki miłosierdzia co do duszy.

- 1) grzeszących upominać,
- 2) nieumiejętnych pouczać
- 3) wątpiącym dobrze radzić,
- 4) strapiionych pocieszać,
- 5) krzywdy cierpliwie znosić,
- 6) urazy chętnie darować,
- 7) modlić się za żywych i umarłych.

253. Wymień uczynki miłosierdzia co do ciała.

- 1) łaknących nakarmić.
- 2) pragnących napoić,
- 3) nagich przyodziać,
- 4) podróżnych w dom przyjąć,
- 5) więźniów pocieszać,
- 6) chorych nawiedzać,
- 7) umarłych grzebać.

254. Co Bóg przykazuje w I przykazaniu?

- 1) wierzyć Panu Bogu.
- 2) zaufać Panu Bogu,
- 3) miłować Pana Boga,
- 4) czcić Pana Boga (w sercu i na zewnątrz).

W pierwszym przykazaniu **Bóg zabrania:**

- oddawania czci innym Bogom poza Jedynym Bogiem
- zabobonów,
- bezbożności,
- bałwochwalstwa,
- wróźbiarstwa i magii, czarów,
- świętokradztwa
- symonii,
- politeizmu (wielobóstwa)
- ateizmu (braku wiary w Boga – czyli tworzenia, propagowania takiej wiary jakoby Bóg nie istniał).
- deizmu (przekonania, że Bóg po stworzeniu świata już się nim nie interesuje)
- agnostycyzmu.

Cześć oddawana świętym i kult świętych obrazu nie sprzeciwia się czci oddawanej Bogu, ponieważ w świętych mamy przykład oddania się Bogu i Bożej mocy, zaś święte obrazy pomagają nam wznosić myśli ku Bogu. Syn Boży sam stał się obrazem niewidzialnego Boga.

255. Co to znaczy wierzyć Panu Bogu?

Wierzyć Panu Bogu, to znaczy uznawać za prawdę to, co Bóg objawił i czego naucza nas przez Kościół święty.

256. Jaka powinna być nasza wiara?

Nasza wiara powinna być: rozumna, pewna, mocna, stała, żywa.

257. Co to znaczy ufać Panu Bogu?

Ufać Panu Bogu, to znaczy spodziewać się z całą pewnością, że Pan Bóg odpuści nam grzechy i da łaski potrzebne do zbawienia.

258. Co to znaczy miłować Pana Boga?

Miłować Pana Boga; to znaczy cenić Pana Boga ponad wszystko na świecie i chętnie spełniać Jego wolę. Najpewniejszą oznaką miłości Boga jest miłość bliźnich.

259. Co znaczy czcić Pana Boga?

Czczyć Pana Boga, to znaczy całym swoim postępowaniem, a szczególnie modlitwą okazywać, że Pan Bóg jest moim najwyższym Panem.

260. Co to jest modlitwa?

Modlitwa jest to rozmowa człowieka z Panem Bogiem. Może ona być ustna, myślna, indywidualna lub liturgiczna.

261. W jakim celu winniśmy się modlić?

W tym celu winniśmy się modlić, aby Pana Boga uwielbiać, aby Mu dziękować, aby Go przepraszać, aby Go prosić. **243.**

Jak trzeba się modlić?

Modlić należy się pobożnie, pokornie, wytrwale, z ufnością i poddaniem się woli Bożej.

262. Co to jest modlitwa Pańska i jak się dzieli?

Modlitwa Pańska - to modlitwa "Ojcze nasz", której nauczył nas Pan Jezus. Dzieli się na: wstęp i 7 próśb. Trzy pierwsze odnoszą się do chwały Boga, a cztery dalsze do naszych potrzeb.

263. Co to jest Pozdrowienie Anielskie i jak się dzieli?

Jest to modlitwa "Zdrowaś Maryjo". Dzieli się na słowa Archanioła Gabriela, słowa św. Elżbiety i słowa Kościoła św.

264. Powiedz modlitwę "Anioł Pański". Na jaką pamiętkę odmawiamy tę modlitwę?

Anioł Pański" odmawiamy na pamiętkę tej chwili, w której Syn Boży stał się człowiekiem dla naszego zbawienia.

265. Powiedz tajemnice Różańca św.

Tajemnice radosne

- 1) Zwiastowanie
- 2) Nawiedzenie św. Elżbiety
- 3) Narodzenie Pana Jezusa .
- 4) Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni
- 5) Znalezienie Pana Jezusa w świątyni

Tajemnice światła

- 1) Chrzczenie Pana Jezusa w Jordanie.
- 2) Objawienie Siebie na weselu w Kanie.
- 3) Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia.
- 4) Przemienienie na górze Tabor.
- 5) Ustanowienie Eucharystii.

Tajemnice bolesne

- 1) Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu
- 2) Biczowanie Pana Jezusa
- 3) Ukoronowanie cierniową koroną Pana Jezusa
- 4) Niesienie krzyża
- 5) Ukrzyżowanie

Tajemnice chwalebne

- 1) Zmartwychwstanie Pana Jezusa
- 2) Wniebowstąpienie Pana Jezusa
- 3) Zesłanie Ducha Świętego
- 4) Wniebowzięcie NMP
- 5) Ukoronowanie w niebie NMP

266. Co Pan Bóg nakazuje w II przykazaniu?

W II przykazaniu Pan Bóg nakazuje: czcić i z szacunkiem wymawiać Imię Boże. Błogosławić je i wychwalać. Imię Boże należy wzywać w modlitwie. W tym przykazaniu Bóg wzywa również do szanowania osób i rzeczy poświęconych Bogu.

W drugim przykazaniu Bóg zabrania:

- nadużywania imienia Bożego, Jezusa, Matki Bożej i świętych,
- niedotrzymywania przyrzeczeń i ślubów danych Bogu,
- zabrania bluźnierstw, przekleństw, magicznych wezwań imienia Bożego i świętych,
- krzywoprzysięstw, wiarołomstwa, gorszącego przykładu.

267. Co Pan Bóg nakazuje w III przykazaniu?

W III przykazaniu Pan Bóg nakazuje: święcić dzień święty – Niedzielę - przez udział we Mszy św. i spoczynek świąteczny (powstrzymywanie się od prac niekoniecznych).

Przeciwno trzeciemu przykazaniu grzeszy:

- kto bez ważnej przyczyny nie uczestniczy w Eucharystii w niedzielę i święta nakazane
- kto utrudnia innym oddawanie czci Bogu w te dni,
- wykonuje prace niekonieczne,
- nie poświęca czasu rodzinie i należytemu odpoczynkowi,

268. Co Pan Bóg nakazuje w IV przykazaniu?

W IV przykazaniu Pan Bóg nakazuje: szanować, miłować i słuchać swoich rodziców, przełożonych i starszych.

W tym przykazaniu Bóg domaga się:

- od dzieci – szacunku i wdzięczności wobec rodziców;
- wszystkich- szacunku i wdzięczności wobec starszego pokolenia;
- od uczniów – słuchania i szanowania nauczycieli,
- od pracowników i podwładnych – szacunku wobec przełożonych,
- od obywateli – miłości wobec Ojczyzny oraz poszanowania prawa,
- od wiernych – umiłowania Kościoła, który jest naszą duchową Matką,
- od rodziców, opiekunów, starszych nauczycieli, przełożonych, urzędników i wszystkich sprawujących władzę – sumiennego wypełniania przypisanych im obowiązków.

Przeciwno temu przykazaniu grzeszą:

- dzieci gdy nie okazują rodzicom swoim szacunku, miłości, nie są im pomocni, nie modlą się za nich za życia i po śmierci;
- rodzice gdy nie opiekują się dziećmi, nie okazują im miłości, nie troszczą się o ich rozwój fizyczny, umysłowy i religijny;
- przełożeni, gdy niewłaściwie traktują swoich podwładnych w szkołach, miejscach pracy i różnych instytucjach;
- obywatele gdy nie troszczą się o swoją ojczyznę, są nieuczciwi w pracy i płaceniu podatków, znieważają symbole narodowe;
- rządzący, gdy wykorzystują władzę do własnej korzyści lub gdy nie dbają odpowiednio o dobro tych, którymi rządzą.

269. Co Pan Bóg nakazuje w V przykazaniu?

W V przykazaniu Pan Bóg nakazuje: dbać o życie i zdrowie duszy i ciała u siebie i u bliźnich. Bóg domaga się szacunku do życia, które jest święte od poczęcia do naturalnej śmierci. Nakazuje również szanować zdrowie własne i innych.

V przykazanie Boże zabrania:

- pozbawiania życia przez: samobójstwo, zabójstwo, aborcję, eutanazję, morderstwo;
- niszczenia zdrowia przez alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze, nadużywanie leków, nadmierne spożywanie pokarmów oraz głodzenie się, nieprzestrzeganie ruchu drogowego, niewłaściwe ubieranie się;
- manipulowanie ludzkim życiem;
- naruszanie zasad życia w pokoju przez gniew, nienawiść i krzywdę, a także przez wojny, terroryzm, uprowadzenia, szantaże i napady,

270. Co Pan Bóg nakazuje w VI i IX przykazaniu?

W VI i IX przykazaniu Pan Bóg nakazuje: być czystym i wstydlivym w myślach, słowach i uczynkach.

W szóstym przykazaniu Bóg wzywa:

- do czystości seksualnej w myślach, słowach i czynach;
- do szacunku wobec daru płciowości własnej i innych;
- do bronięcia godności małżeństwa;
- narzeczonych do zachowania czystej i pięknej miłości dla dobra ich przyszłego małżeństwa,
- powołanych do kapłaństwa i życia zakonnego wzywa do czystości doskonałej, czyli do życia w celibacie.

Przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu grzeszy ten kto:

- uprawia i czerpie korzyści z nierządu, ogląda i rozpowszechnia nie przyzwoite treści, dopuszcza się czynów sodomskich i onanizmu.

Broniąc życia małżeńskiego i godności osoby ludzkiej przykazanie szóste zabrania antykoncepcji, niewierności małżeńskiej, rozwodów, poligamii i wolnych związków.

W IX przykazaniu Bóg wzywa do oczyszczenia serca i praktykowania umiarkowania, zwłaszcza w dziedzinie płciowości.

Przeciwko IX przykazaniu grzeszy ten kto:

- nie opanowuje pożądań zmysłowych;
- nie odrzuca nieczystych i pożądlivych spojrzeń i myśli;
- nie zachowuje wstydlivości w stroju i zachowaniu, nie dba o higienę wyobraźni przez unikanie filmów, pism i sytuacji gorszących które poniżają godność ludzkiego ciała.

271. Co Bóg nakazuje w VII i X przykazaniu?

W VII i X przykazaniu Pan Bóg nakazuje: dobrze używać swojej własności, a cudzej nie odbierać (nie kraść) ruszać.

Bóg w tym przykazaniu oczekuje szacunku dla wszelkiej własności, cudzej i swojej, prywatnej i społecznej. Zobowiązuje do przezwycięzania ubóstwa, sprawiedliwego podziału dóbr i wzajemnej pomocy w nadzwyczajnych sytuacjach takich jak np. klęski żywiołowe.

Siódme przykazanie narusza ten kto:

- kradnie;
- nie oddaje rzeczy skradzionych lub znalezionych;
- oszukuje w handlu;
- w nieuzasadniony sposób podnosi ceny;
- niszczy dobro cudze lub własne;
- zatrzymuje należną zapłatę;
- dokonuje oszustw podatkowych;

- niszczy zbywające dobra;
- odmawia pomocy;
- kto bezmyślnie niszczy świat zwierzęcy i roślinny, zanieczyszcza środowisko.

Bóg w X przykazaniu Dekalogu wzywa do czystości intencji i wzajemnej życzliwości, niezależnie od ilości posiadanych dóbr.

Przeciwko X przykazaniu Dekalogu wykracza ten, kto jest chciwy, żądny bogactw kosztem niesprawiedliwości lub krzywdy bliźniego oraz z zazdrością patrzy na powodzenie materialne swoich bliźnich.

272. Co Pan Bóg nakazuje w VIII przykazaniu?

W VIII przykazaniu Pan Bóg nakazuje: miłować prawdę i szanować dobrą sławę bliźniego. Bóg wzywa do życia w prawdzie.

Przeciw VIII Przykazaniu grzeszy ten, kto:

- kłamie, jest dwulicowy, obłudny;
- fałszywie świadczy i krzywoprzysięga;
- wydaje pochopne sądy;
- obmawia, oczernia, komplementami utwierdza w złym postępowaniu, jest samochwalcą, niedyskretny, nie zachowuje tajemnicy, mówi półprawdę i zniekształca prawdę, jest wieloznaczny w postępowaniu i mowie, przeklina, jest wulgarny, podaje się za kogoś kim nie jest w rzeczywistości.

273. Powiedz 5 przykazań kościelnych

- 1) W niedziele i inne nakazane dni świąteczne wierni są zobowiązani uczestniczyć we Mszy św. i powstrzymać się od prac służebnych.
- 2) Każdy wierny jest zobowiązany przynajmniej raz w roku spowiadać się ze swoich grzechów.
- 3) Każdy wierny jest zobowiązany przynajmniej raz w roku na Wielkanoc przyjąć Komunię św.
- 4) W dni pokuty wyznaczone przez Kościół wierni są zobowiązani powstrzymać się od spożywania mięsa i zachować post.
- 5) Wierni są zobowiązani dbać o potrzeby Kościoła.

274. Wymień obowiązujące święta kościelne.

Boże Narodzenie, Nowy Rok, Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Niepokalane Poczęcie Najświętszej Maryi Panny, Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny, świętych Piotra i Pawła, Wszystkich Świętych.

275. W jakim celu Kościół św. nakazuje post?

Abyśmy pokutowali za grzechy, abyśmy wyrabiali w sobie silną wolę.

276. Jakie znasz rodzaje postów?

Co do jakości (od mięsa), i co do ilości (3 razy dziennie).

GLÓWNE WIADOMOŚCI Z ŻYCIA KOŚCIOŁA ŚWIĘTEGO

277. Co to jest Sobór Powszechny?

Sobór Powszechny jest to zebranie biskupów z całego świata pod przewodnictwem papieża w celu omówienia najważniejszych spraw całego Kościoła.

278. Kiedy był ostatni Sobór Powszechny i jaki był jego cel?

Ostatni Sobór Powszechny odbył się w latach 1962-1965, był to II Sobór Watykański, a dwudziesty pierwszy Sobór w historii Kościoła. Uczestniczyło w nim ok. 2500 biskupów, zaczął go Papież Jan XXIII, a zakończył - Paweł VI, Celem jego była odnowa Kościoła.

279. Wymień najważniejsze uchwały ostatniego Soboru.

Konstytucja o odnowie liturgii, Konstytucja o Kościele, Konstytucja o Objawieniu Bożym, Konstytucja o Kościele w świecie współczesnym.

280. W czym szczególnie widać odnowę Kościoła?

W odnowie liturgii, która staje się teraz coraz bardziej zrozumiała; w dążeniu do zjednoczenia chrześcijan na całym świecie; powołanie ludzi świeckich do czynnego apostołstwa.

280. Co to jest Synod diecezjalny?

Synod diecezjalny jest zebraniem przedstawicieli duchowieństwa i świeckich katolików całej diecezji pod przewodnictwem biskupa ordynariusza w celu omówienia ważnych spraw diecezji.

W naszej diecezji tarnowskiej mamy obecnie V Synod diecezjalny.

281. Kto jako pierwszy Polak został wybrany na papieża i kiedy?

Biskup krakowski Kardynał Karol Wojtyła jako pierwszy Polak został wybrany na papieża dnia 16 października 1978 r. Obrął imię Jan Paweł II.